

Mona Guldbrand, Länsförsäkringar, & Fredrik Holm, IVL

- Undersökning om medvetna val med fokus på hållbarhet

El och energi – vad har svenska folket egentligen koll på?

Arbetsrapport 2023-09-30

Finansierad av Länsförsäkringars forskningsfond

Varför denna undersökning?

- Hur ser de grundläggande energikunskaperna ut?
- Vilka konsumenter kan fatta välgrundade beslut för att spara energi?
- Vilka konsumenter gör det? Vilka gör det inte?
- Svårigheter att betala energiräkningarna? Oro för kommande kostnader?

Vad har vi gjort?

- Riksrepresentativ enkätundersökning med ca 2000 respondenter, utförd i maj-juni 2023
- Statistiska bearbetningar och jämförelser

För vilka?

- Alla som behöver förstå konsumenters förkunskaper, förmåga och vilja att fatta kloka beslut.

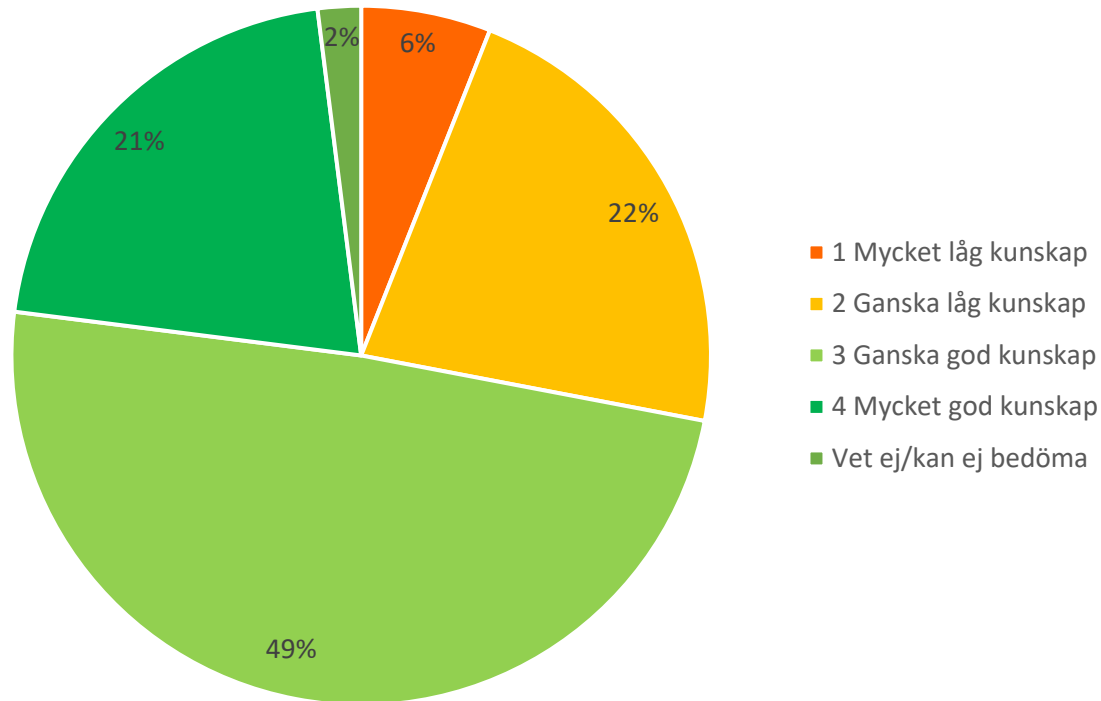
Vilka är vi?

- Fredrik Holm, miljökonsult, numera på IVL Svenska Miljöinstitutet
- Åsa Wahlström, energiforskare och energiexpert, Lunds Tekniska Högskola och CIT Renergy,
- Agneta Persson, energiexpert, Anthesis
- Erik Gråd, nationalekonom, Anthesis
- Per A. Andersson, forskare i beteendevetenskap, Linköpings Universitet
- Frida Malinen, analytiker, Attityd i Karlstad
- Nina Engdahl, analytiker, Attityd i Karlstad
- Carin Gräås, analytiker, Attityd i Karlstad
- Maher Sharifi, Hållbarhetsansvarig, Länsförsäkringar Bank
- Mona Guldbrand, Produktspecialist, Länsförsäkringar Bank

Vem har finansierat?

Länsförsäkringars forskningsfond

Hur goda kunskaper anser du dig ha om energi och energianvändning i din bostad?

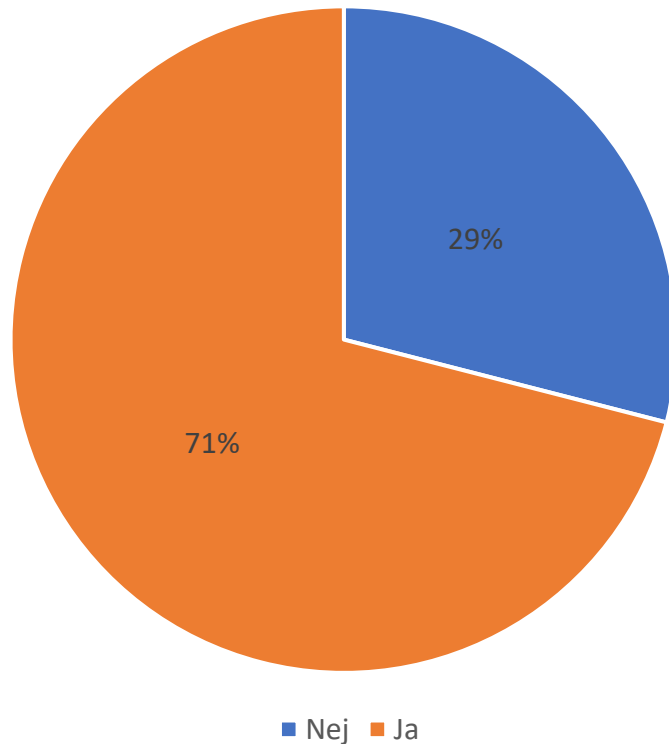
Energikunskaper mättes med 15 kunskapsfrågor.

Goda energikunskaper är vanligare bland:

- Äldre (över 50 år)
- Män
- Boende i ägda bostäder

Samvariation mellan uppmätta kunskaper och självskattad kunskapsnivå.

Vet du vilka åtgärder som kan göras i det hus du bor i för att minska energianvändningen?

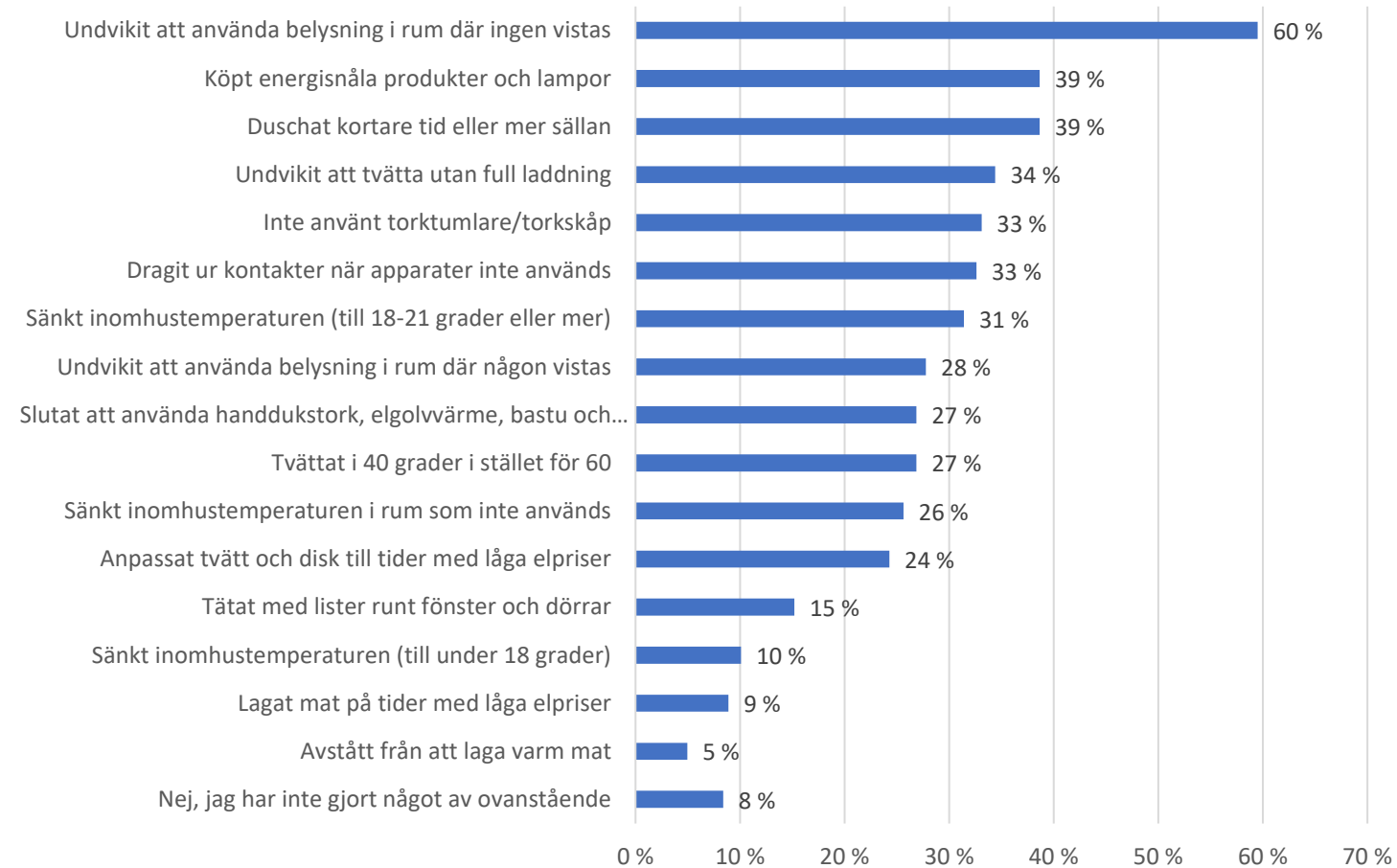

Att fundera på:

29% "vet ej".

Är det mycket eller lite?

Har du genomfört något av nedanstående de senaste två åren? (flervalssfråga)

Värt att notera:

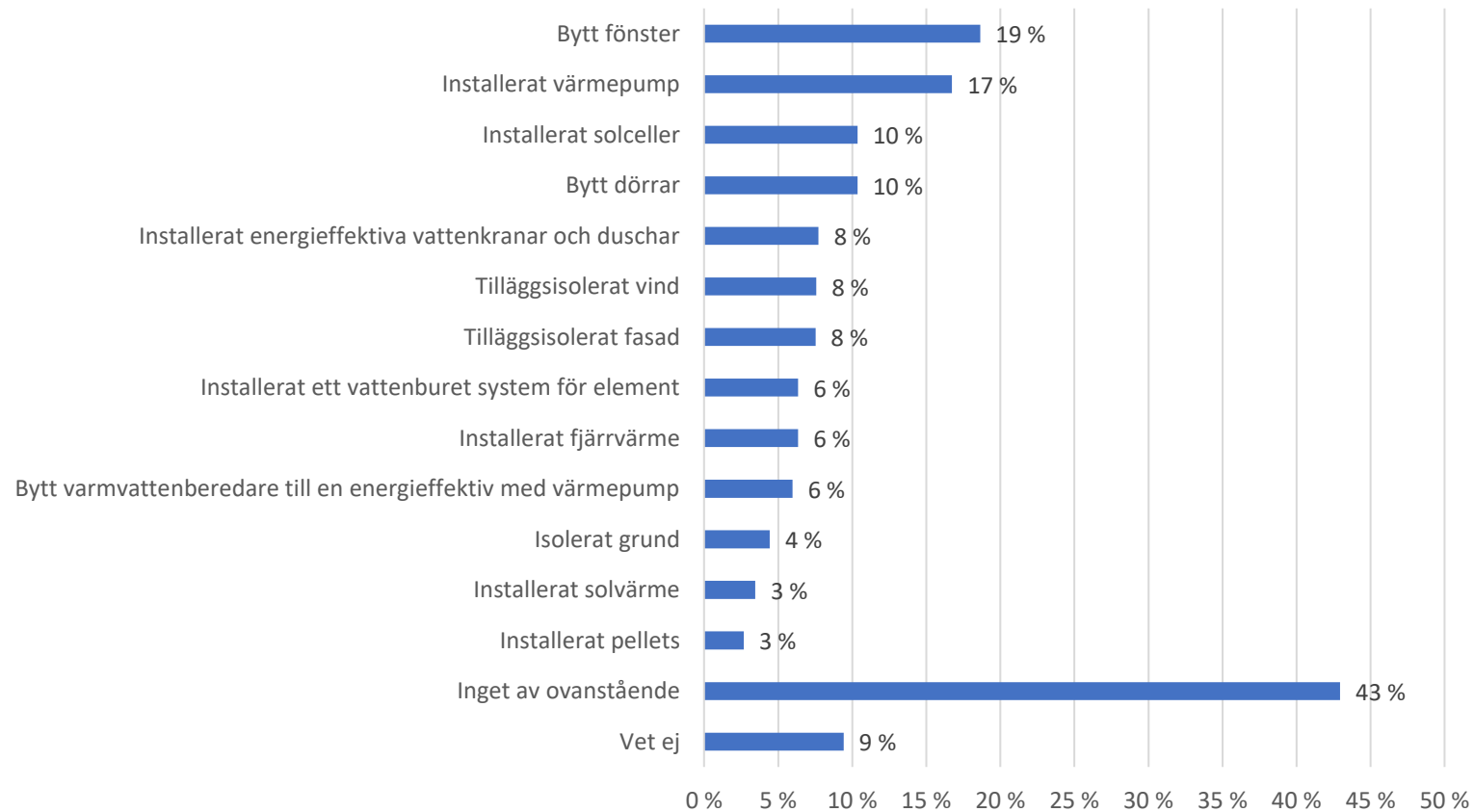
5-10 procent av de tillfrågade genomför sådana åtgärder som går ut över välbefinnandet, kanske även sin egen och bostadens hälsa.

Korrelation:

Människor med goda energikunskaper genomför i regel bara "kloka" energiåtgärder.

Människor med låga energikunskaper gör oftare "dåliga" energiåtgärder än andra.

Har det investerats i någon av följande åtgärder i det hus du bor i? (flervalsfråga)

Värt att notera:

43% av de tillfrågade bor i hus där inga investeringar för sänkta energikostnader gjorts.

Korrelationer:

Dessa 43 procent...

... har sällan problem att betala

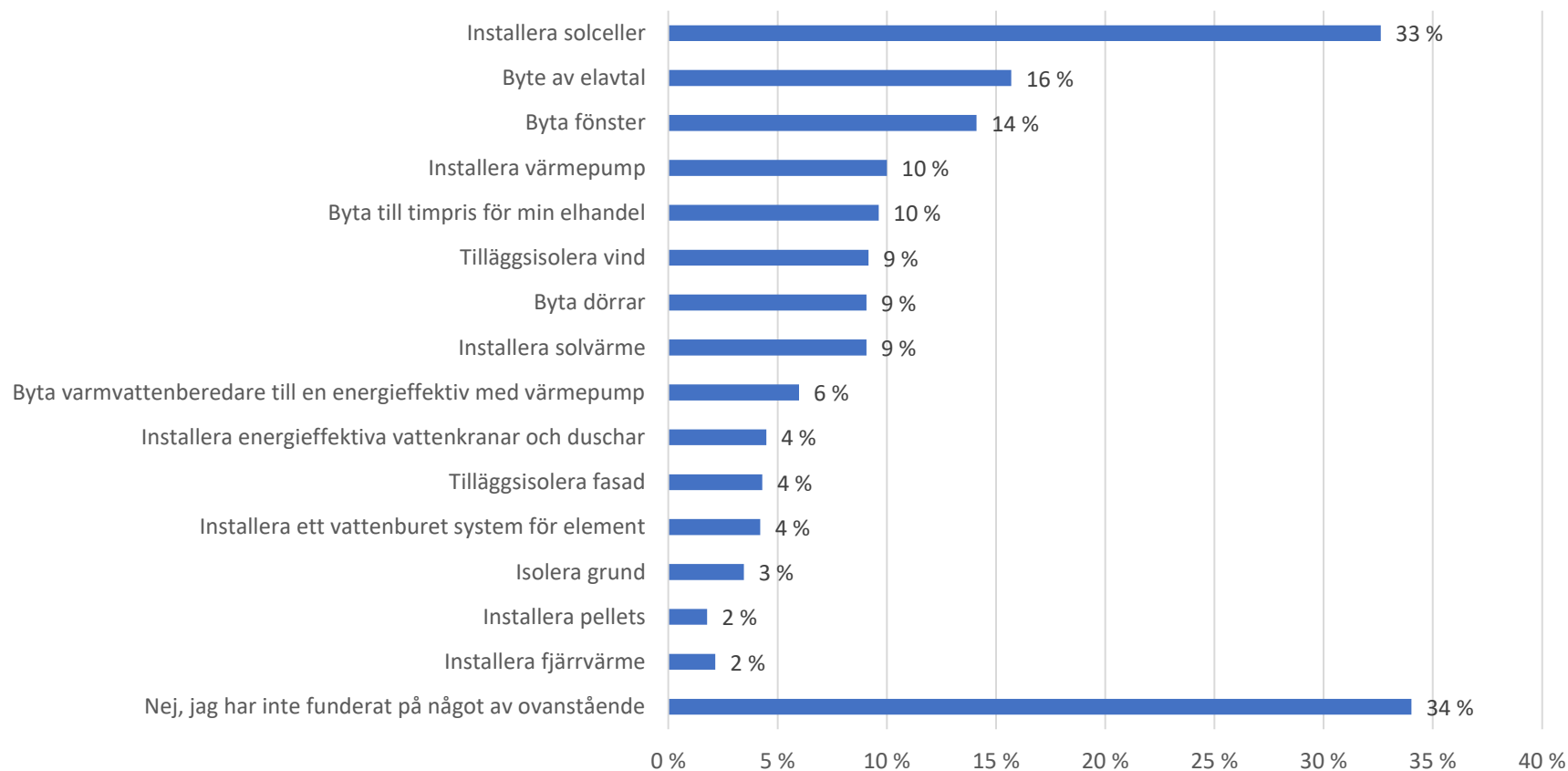
... är ofta äldre

... är ofta kvinnor

Energikunskaper, oro, inkomst och utbildning däremot ej särskiljande

Har du funderat på att göra något av följande?

Flervalsfråga. Enbart personer i villa/radhus har besvarat frågan.

*Korrelation
solceller*

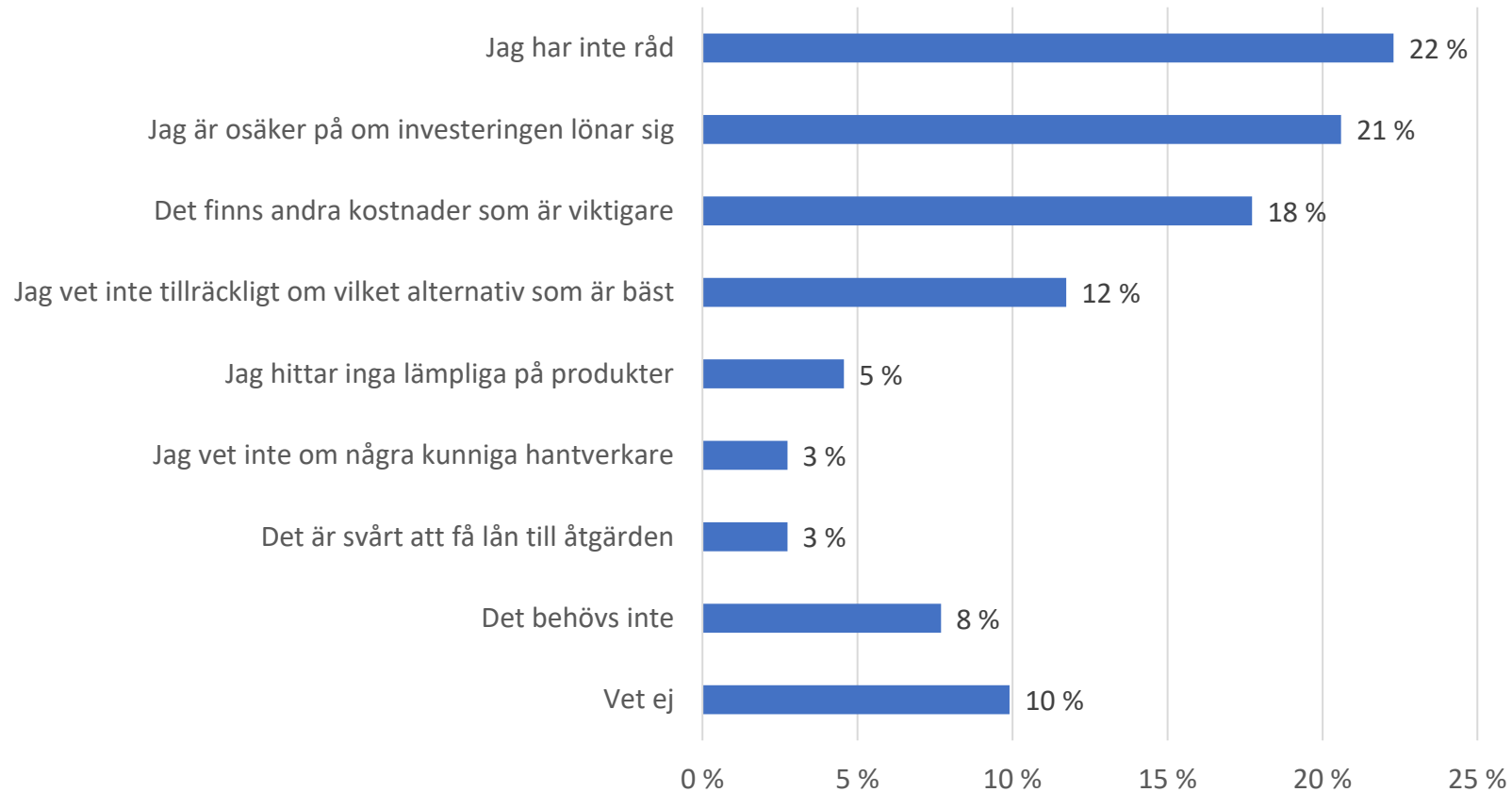
Äganderätt 36%
Bostadsrätt 14%

*Korrelation "inte
funderat"*

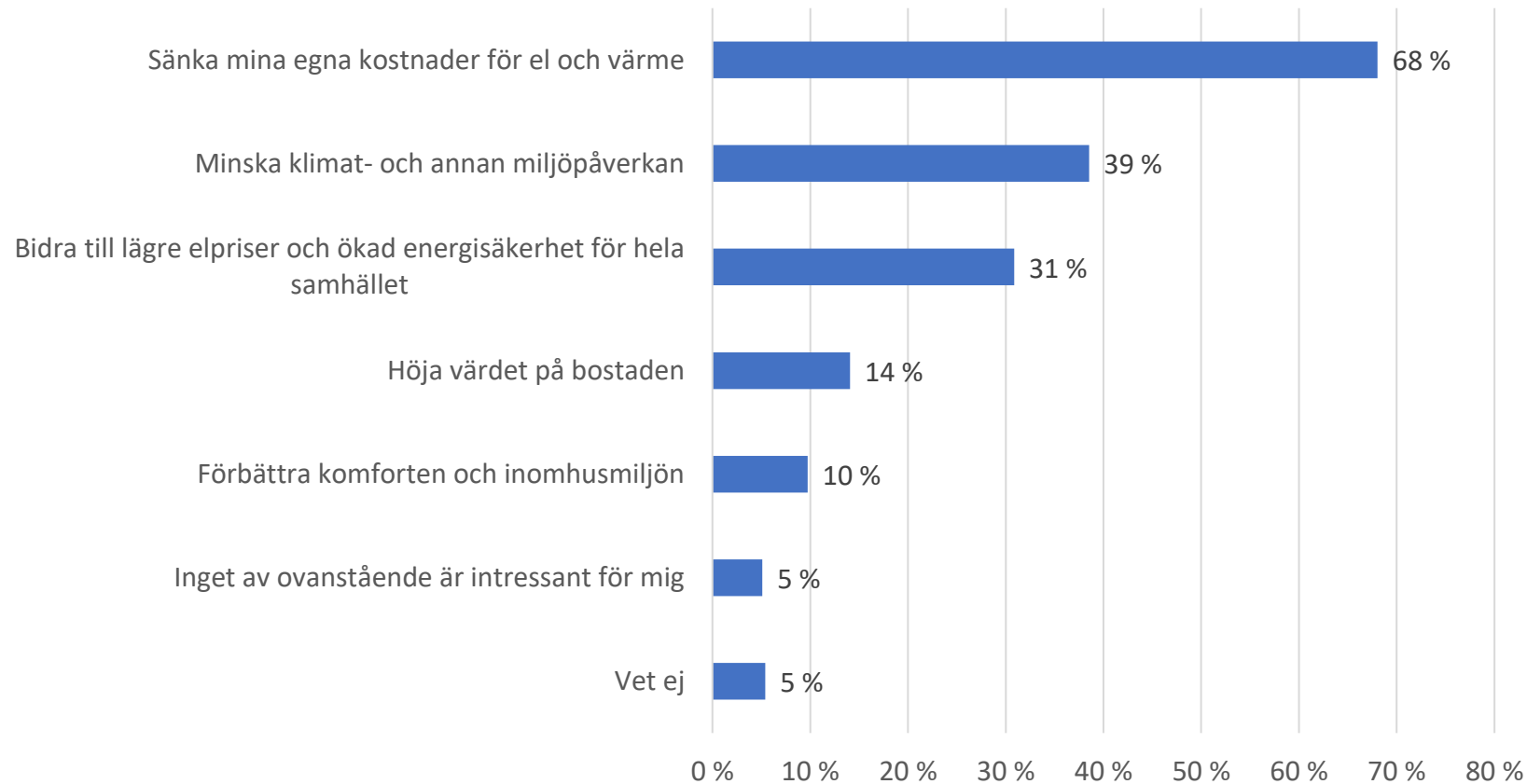
Bostadsrätt 44%
Äganderätt 32%

Om du funderat men inte genomfört något av ovanstående, vad beror det främst på?

Svar endast från dem som funderat men inte åtgärdat

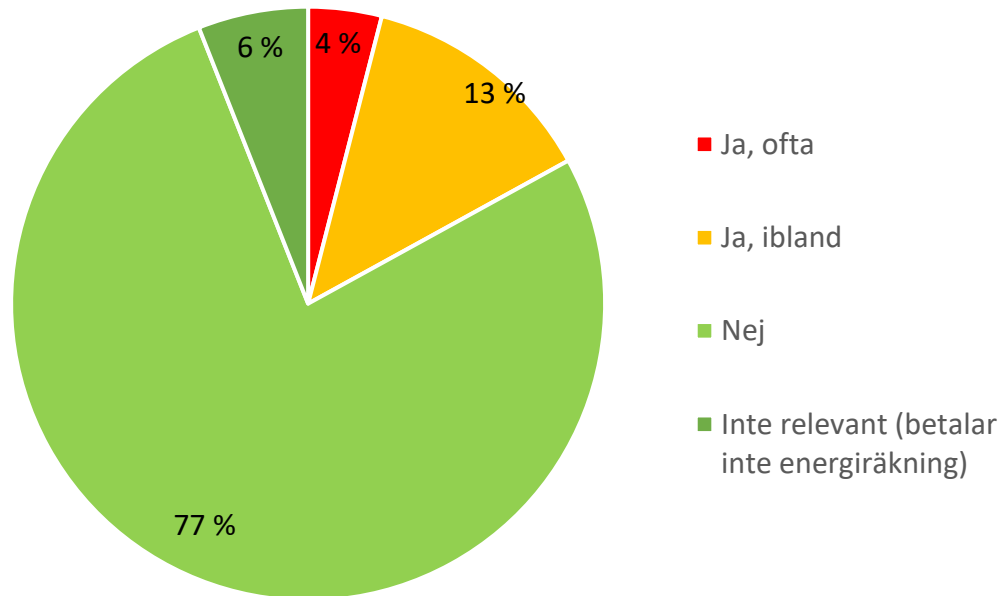
Vad skulle vara dina främsta skäl för att minska din energianvändning? (flervalssfråga)

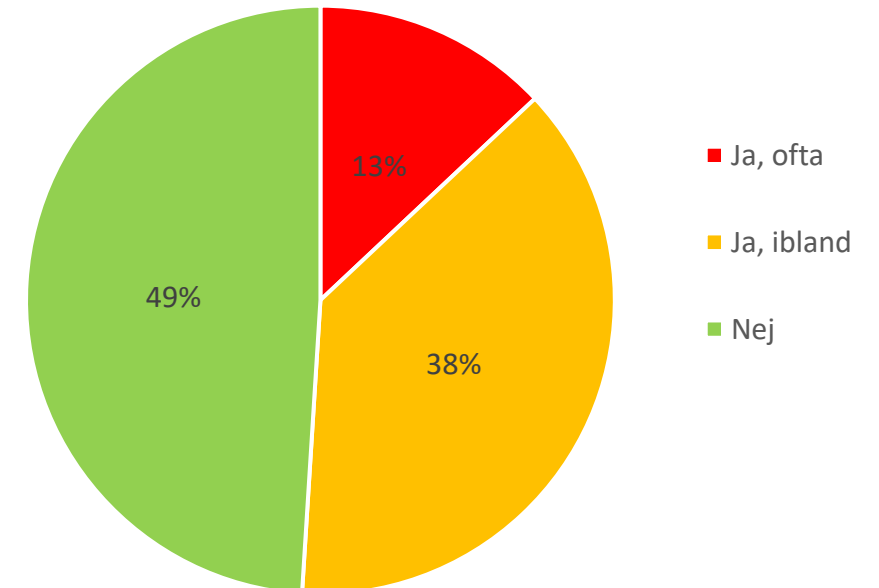
Signifikant skillnad:

Sänkta kostnader är viktigare i ägd bostad (74%) än i hyrd (57%)

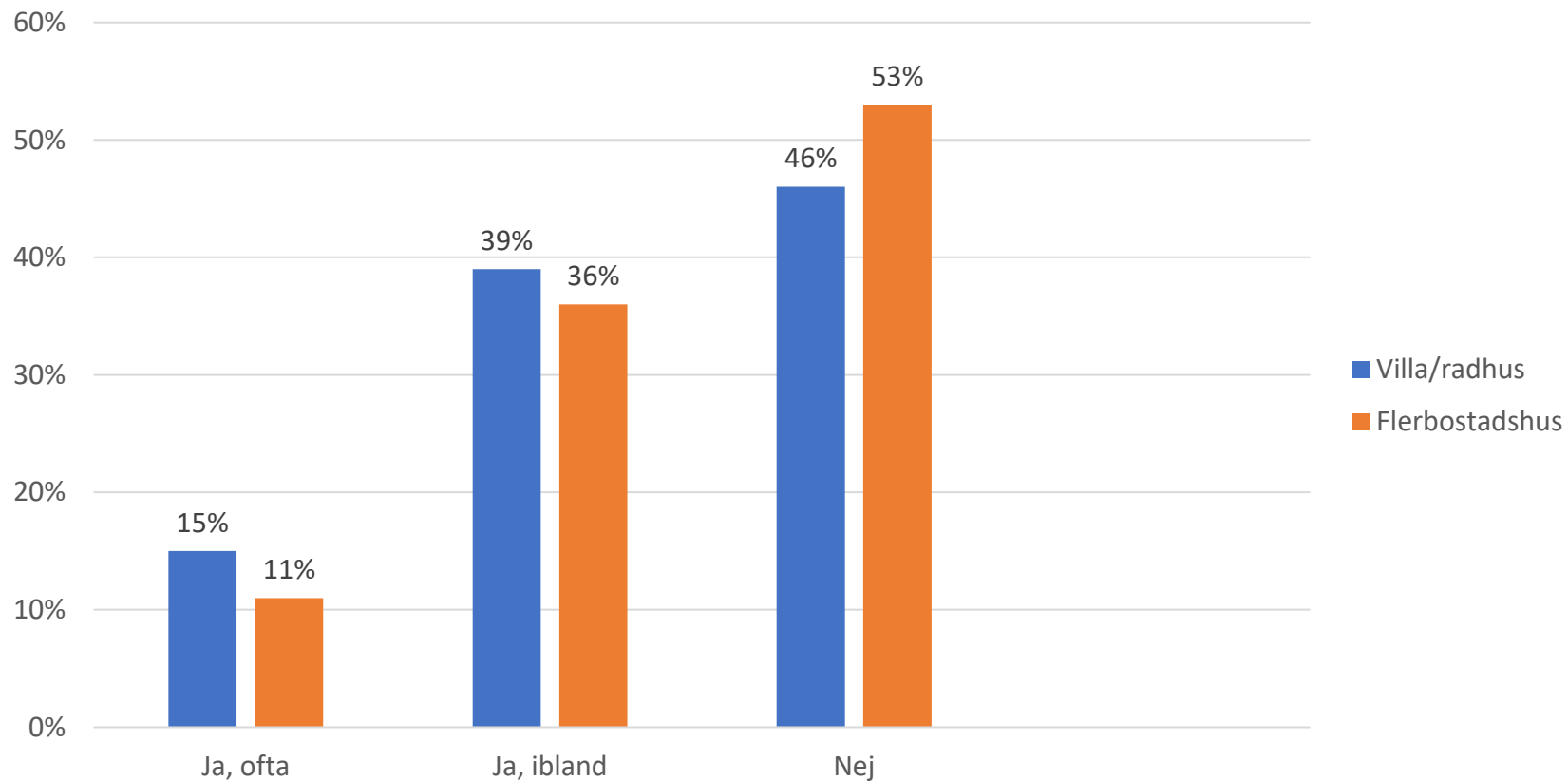
Har du under det senaste året haft svårt att betala energiräkningen?

Har du under det senaste året upplevt oro eller ångest kopplat till energipriserna?

Oro och ångest kopplat till energipriserna i olika boendeformer

Inkomst och utbildning i relation till svårigheter, oro/ångest och kunskaper

Hushållets inkomst	Svårigheter att betala energiräkningen	Upplevd oro eller ångest för energipriserna	Antal rätt av 15 möjliga
0-300 tkr	31 %	62 %	7,1
300-600 tkr	23 %	54 %	8,2
600-900 tkr	14 %	48 %	8,8
900 tkr eller mer	7 %	43 %	10,0

Utbildningsnivå	Svårigheter att betala energiräkningen	Upplevd oro eller ångest för energipriserna	Antal rätt av 15 möjliga
Grundutbildning	24 %	55 %	7,6
Högre utbildning	14 %	48 %	9,3

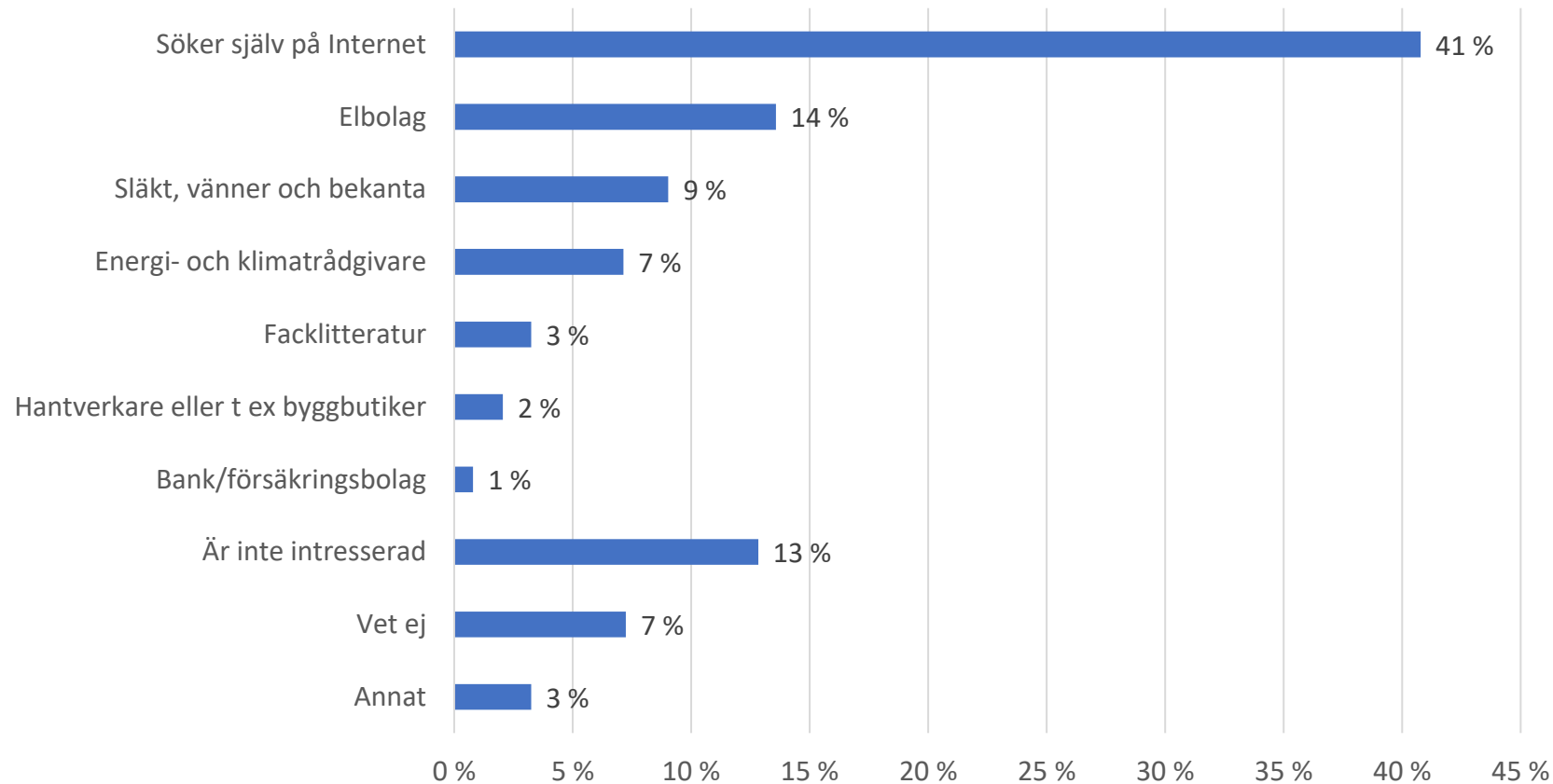
Energifattigdom – även i Sverige

- 51 procent känner oro för energiräkningarna. Hushåll < 300 kkr: 60 procent
- 17 procent har haft svårt att betala energiräkningarna. Hushåll < 300 kkr: 28 procent
- Personer utan högre utbildning har större svårigheter att betala (22 vs 13 procent)
- Personer i hyrt boende har större svårigheter att betala (24 vs 15 procent)

Kännetecken

- Har lägre energikunskaper
- Har inte ändrat beteenden för sänkt energianvändning
- Har inte investerat för sänkt energianvändning

Var söker du helst information om energianvändning?

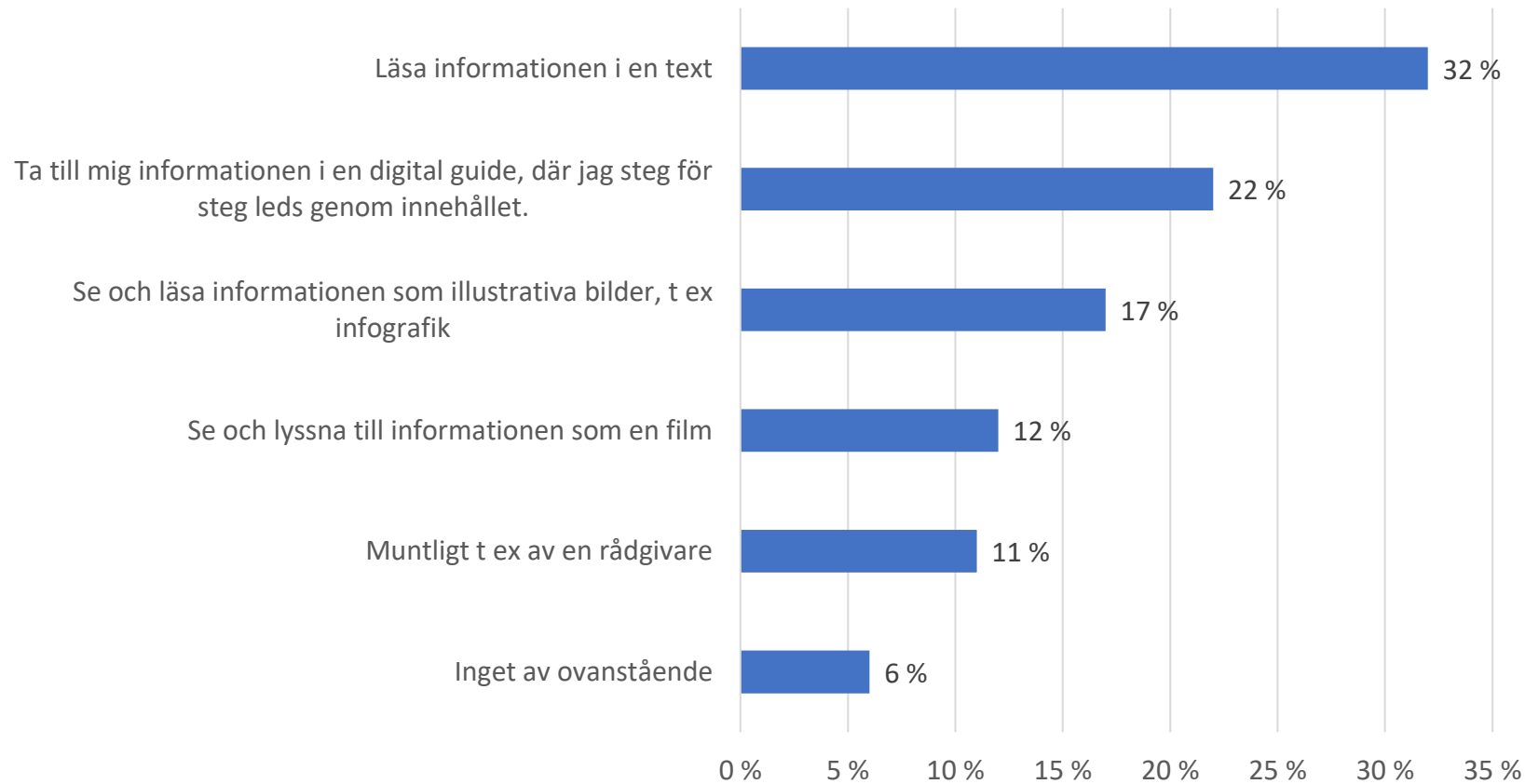
Signifikanta skillnader

”Internet” ett vanligare svar vid ägd bostad (47%) än vid hyrd (30%).

”Elbolag” ett vanligare svar vid bostadsrätt i villa/radhus (23%) än vid övriga kategorier (10% - 15%).

”Inte intresserad” ett vanligare svar bland hyresgäster i flerbostadshus (20%) än bland boende i ägd villa/radhus (9%).

Vilket av nedanstående format föredrar du?

Slutsatser och något att fundera på:

- **70% anser sig ha ganska god eller mycket god kunskap. Men 29% vet inte vad som går att göra.**
- **Upp till 10% sparar energi på ett sätt som går ut över välbefinnandet.**
- **43% bor i hus utan energiinvesteringar.**
- **34% av boende i radhus/villa har inte funderat på energiåtgärder. Ekonomiska argument dominerar.**
- **17% har svårt att betala energiräkningar.**
- **51% känner oro/ångest för framtida energiräkningar. Vanligare bland dem som hyr än dem som äger.**
- **Samband låg inkomst – låga energikunskaper – oro/ångest – svårt att betala.**

Undersökningen genomförd
i samarbete mellan

